

[Pia Dahl]

somheder. Hvis en virksomhed og dennes lønmodtagere finder det formålstjenstligt med en eller anden form for medarbejderdemokrati og/eller -eje, synes vi, det er sundt og godt, men med dette forslag om statssubsidiering vil man faktisk både blæse og have mel i bukserne, eller hvad det nu er det hedder, og det er nærmest til at få åndenød af.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Det kan man kalde en lettere omskrivning.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti må også afvise forslaget. Vi går ind for en spredning af ejendomsretten, ligesom vi mener, at medarbejdere skal have mulighed for at erhverve virksomheder og gå ind på lige vilkår, men det er jo ikke det, der er tale om her. Ifølge dette forslag skal man have fuld garanti som lønmodtager, næsten, samtidig med at man skal være ejer. Det synes jeg bliver noget værre roderi, og i praksis kan det ikke lade sig gøre.

Vi afviser forslaget.

Berlau (FK):

Fælles Kurs er positivt stemt over for det forslag, SF har fremsat her. Jeg må indrømme, at jeg forstår ikke rigtig argumenterne fra specielt Venstre, som siger noget i retning af, at man meget hellere skal lade det frie initiativ blomstre. Dette er vel også en del af et frit initiativ. Hvis mennesker mener, at de kan drive en virksomhed ved at slå sig sammen og drive den under nogle andre ledelsesformer end den traditionelle, er det vel også en del af det fri initiativ. Og fordi man i Danmark har drevet virksomheder under aktieselskabsformen eller en ejerform, som har været knyttet til den private ejendomsret, er det bestemt ikke i modstrid med det at have frihed, at andre mennesker ønsker at organisere deres virksomhed på en anden facon. Når man har flere aktionærer i en virksomhed, er det vel også en anden ledelsesform, end hvis én mand ejer den. Jeg kan næsten forestille mig, hvordan en liberal person for hundrede år siden har haft store bekymringer ved tanken om spredning af den private ejendomsret via muligheden for at sælge aktier.

Forslaget her ligger efter vores opfattelse bestemt inden for rammerne af det fornuftige, og vi tilsiger det en positiv behandling.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg skal takke for modtagelsen – både den positive og den noget mere negative – som forslaget har fået. Det er jo rigtigt, som det er blevet nævnt, at der delvis er tale om en genfremstilling, men det er jo partiernes legitime ret at genfremstille et forslag, og der har også tidligere i dag været eksempler på, at man kan få en debat om forslag, der har været fremsat før. Tit er det jo sådan, at nogle tanker skal have en vis tid til at blive modnet, og vi synes da ikke, der var nogen grund til, at andre partier i Folketinget ikke skulle have en chance for at tænke disse ting bedre igennem, end man gjorde sidste gang.

Baggrunden for forslaget er jo, at der eksisterer meget udbredte myter om medarbejderejede og -styrede virksomheder. Det er meget ofte sådan, at man i den almindelige debat kan høre, at medarbejderejede virksomheder er langt mere ineffektive, når det drejer sig om at tilpasse sig den økonomiske situation, og at de løber en meget stor risiko for at gå nedentom og hjem.

Nu er det så heldigt, at der her i efteråret er kommet en rapport fra en forskergruppe nedsat under Nordisk Ministerråd, som netop har beskæftiget sig med myterne omkring de medarbejderejede virksomheder. Man har undersøgt de medarbejderejede virksomheders situation i Norden og fundet frem til, at de, når man kigger på de reelle økonomiske forhold, klarer sig mindst lige så godt som gennemsnittet af virksomheder, der er privatejet, og som befinder sig i den tilsvarende branche. Det viser sig, at de medarbejderejede virksomheder har en mindst lige så stor effektivitet, når det drejer sig om tilpasning til efterspørgselsudviklingen. Det viser sig, at de medarbejderejede virksomheder har en meget høj konsolidering. Det viser sig, at de efter en svær periode i starten har et lige så godt kapitalgrundlag i øvrigt, at de har et investeringsniveau med hensyn til maskiner og inventar, som ligger mindst på gennemsnittet i branchen, at arbejdsproduktiviteten og kapitalproduktiviteten er væsentlig højere end i tilsvarende virksomheder, og at lønniveauet er højere. Og når man tager hensyn til det, ligger rentabiliteten på et middelniveau i forhold til de andre i branchen.

Det vil altså sige, at vi nu har en nordisk forskergruppes ord for, at myten om, at medarbejderejede virksomheder er ineffektive,